

Zalecenia w przedmiocie sporządzenia niezależnej ekspertyzy w celu wykonania obowiązku określonego w art. 52 ust. 2 pkt 3 ustawy z dnia 8 grudnia 2017 r. o rynku mocy (dalej: „ustawa”), w związku z pkt. 7.4.5 oraz pkt. 14.1.2 regulaminu rynku mocy (dalej: „Regulamin”)

Informacje ogólne

1. Dokument zawiera zalecenia PSE S.A., jako operatora w rozumieniu ustawy, w zakresie sposobu i metodyki wykonania niezależnej ekspertyzy, w związku z przepisami art. 52 ust. 2 pkt 3 ustawy oraz postanowieniami pkt. 7.4.5 oraz pkt. 14.1.2 Regulaminu (dalej: „**niezależna ekspertyza**”).
2. Zalecenia zawarte w dokumencie zostały opracowane w celu wsparcia sporządzania oraz weryfikacji **niezależnych ekspertyz**, którymi będą posługiwać się dostawcy mocy w ramach potwierdzenia spełnienia Operacyjnego Kamienia Milowego (dalej: „OKM”), o którym mowa w pkt. 14.1.2 Regulaminu. W szczególności zalecenia mają na celu zapewnienie kompletności zakresu sporządzanych ekspertyz.
3. Dokument nie dotyczy sposobu i metodyki wykonania ekspertyzy na potrzeby, o których mowa w art. 19 ust. 2 pkt 2, art. 19 ust. 3 pkt 4 oraz art. 20 ust. 4 pkt 2 ustawy (dalej: „niezależna ekspertyza sporządzona na potrzeby certyfikacji do aukcji głównej”). Zalecenia do niezależnej ekspertyzy sporządzanej na potrzeby certyfikacji do aukcji głównej znajdują się pod adresem: <https://www.pse.pl/certyfikacja-do-aukcji>.
4. Dokument zawiera sugerowane tytuły, porządek oraz zawartość kolejnych części **niezależnej ekspertyzy**.
5. Dokument zakłada, że ekspertyza składać się będzie z 6 tematycznych części, z zastrzeżeniem, że część 4 jest wymagana wyłącznie w przypadku, gdy w odniesieniu do danej jednostki rynku mocy (dalej: „JRM”) zawarto umowę mocową, korzystając z uprawnienia wynikającego z art. 25 ust. 5 ustawy (dalej: „green bonus”).
6. Dopuszcza się aby podmiot sporządzający **niezależną ekspertyzę** (dalej: „wykonawca”) zlecił wykonanie części prac innym podmiotom (dalej: „podwykonawcy”).
7. Dopuszcza się aby **niezależna ekspertyza** została opracowana przez inny podmiot niż niezależna ekspertyza sporządzona na potrzeby certyfikacji do aukcji głównej.
8. Do **niezależnej ekspertyzy** należy dołączyć dokument, sporządzony zgodnie ze wzorem określonym załącznikiem 7.7. do Regulaminu, podpisany przez osoby uprawnione do reprezentowania wykonawcy.

Zalecany układ i zawartość niezależnej ekspertyzy:

Część 1 – Cel sporządzenia niezależnej ekspertyzy

1. Wskazanie podstawy prawnej sporządzenia **niezależnej ekspertyzy** (art. 52 ust. 2 pkt 3 ustawy).
2. Wykaz regulacji prawnych wykorzystanych do sporządzenia **niezależnej ekspertyzy** (wskazanie nazw odpowiednich regulacji krajowych lub europejskich).
3. Podstawowe informacje o JRM, w tym co najmniej:
  - a) typ JRM (zgodnie z pkt. 7.2. Regulaminu),
  - b) okres trwania obowiązku mocowego zgodnie z zawartą umową mocową (odpowiednio zgodnie z pkt. 7.2.4.-7.2.7 albo 7.2.10. Regulaminu),
  - c) moc osiągalna netto JRM określona w certyfikacie.
4. Aktualne informacje o jednostkach fizycznych wchodzących w skład danej JRM, w tym co najmniej:
  - a) typ jednostki fizycznej (zgodnie z pkt. 6.2.1.1. Regulaminu),
  - b) moc osiągalna netto jednostki fizycznej (zgodnie z pkt. 6.3.2.1. ppkt 5 lit. b Regulaminu),
  - c) rodzaj jednostki fizycznej (zgodnie z pkt. 6.3.2.1. ppkt 5 lit. e Regulaminu),
  - d) technologia wytwarzania energii (zgodnie z pkt. 6.3.2.1. ppkt 5 lit. f Regulaminu),
  - e) podstawowe źródło energii pierwotnej oraz dodatkowe źródło energii pierwotnej, jeżeli występuje (zgodnie z pkt. 6.3.2.1. ppkt 5 lit. g Regulaminu).
5. Informacja, czy dana JRM zawarła umowę mocową na dodatkowe dwa lata (green bonus).
6. Oznaczenie inwestora.

Część 2 – Weryfikacja poniesienia nakładów inwestycyjnych

1. Lista i opis zrealizowanych zadań inwestycyjnych związanych z jednostką fizyczną (jednostkami fizycznymi) wchodzącą w skład JRM. Dla każdego z zadań inwestycyjnych należy przedstawić następujące informacje:
  - a) nazwa zadania inwestycyjnego zgodnie z dokumentacją inwestora,
  - b) cel realizacji zadania inwestycyjnego,
  - c) w przypadku, gdy zadanie dotyczy więcej niż jednej jednostki fizycznej – sposób powiązania tego zadania ze wszystkimi jednostkami fizycznymi, których to zadanie dotyczy, wraz z opisem w jakim zakresie realizacja danego zadania wpływa na możliwość wykonywania obowiązku mocowego przez wszystkie jednostki fizyczne, których to zadanie dotyczy,
  - d) wartość nakładów inwestycyjnych¹ poniesionych na realizację zadania,
  - e) zakres rzeczowy inwestycji, tj. opis zrealizowanych prac oraz działań z oznaczeniem kluczowych etapów realizacji inwestycji, zgodnie z przyjętym przez inwestora podziałem inwestycji na zadania.
2. Alokacja poniesionych nakładów inwestycyjnych na jednostkę fizyczną (jednostki fizyczne) wchodzące w skład JRM. Nakłady inwestycyjne poniesione na zadania wspólne dla kilku jednostek fizycznych powinny być przypisane do każdej z nich:

---

¹ Należy przedstawić wartość nakładów inwestycyjnych dla umów mocowych zawartych w toku aukcji głównej:

- (i) na rok dostaw 2021 – za okres od dnia 1 stycznia 2014 r. do roku dostaw;
- (ii) na rok dostaw 2022 – za okres od dnia 1 stycznia 2017 r. do roku dostaw;
- (iii) na lata 2023 i kolejne – za okres od stycznia piątego roku przed rokiem dostaw do rozpoczęcia roku dostaw.

- a) proporcjonalnie do ich mocy osiągalnej netto, zgodnie z pkt. 7.4.5.5. Regulaminu albo
  - b) według zrealizowanego zakresu prac.
3. Ocena i potwierdzenie przez sporządzającego niezależną ekspertyzę (dalej: „niezależny ekspert”) kompletności zakresu rzeczowego inwestycji będącego podstawą do wykazania nakładów inwestycyjnych, o których mowa w pkt. 4.
  4. Wartość całkowitych poniesionych nakładów inwestycyjnych na jednostkę fizyczną (jednostki fizyczne) wchodzącą w skład JRM, wyrażonych w zł, potwierdzoną przez niezależnego eksperta. Wartość ta stanowi podstawę do weryfikacji pozostałych dokumentów składanych przez dostawców mocy, które są wymagane do spełnienia OKM. Wartość ta powinna być tożsama z wartością całkowitych planowanych nakładów inwestycyjnych przedstawionych w niezależnej ekspertyzie sporządzanej na potrzeby odpowiedniej certyfikacji do aukcji głównej oraz w oświadczeniach składanych w ramach monitorowania realizacji umowy mocowej, z zastrzeżeniem pkt. 5.
  5. W przypadku, gdy wartość całkowitych poniesionych nakładów inwestycyjnych na jednostkę fizyczną (jednostki fizyczne) jest:
    - a) mniejsza niż wartość, o której mowa w pkt. 4 zdanie 3 – niezależny ekspert powinien opisać zaistniałe rozbieżności wraz z uzasadnieniem zmiany w wartości nakładów inwestycyjnych;
    - b) większa niż wartość, o której mowa w pkt. 4 zdanie 3 – niezależny ekspert powinien opisać zaistniałe rozbieżności wraz z uzasadnieniem zmiany w wartości nakładów inwestycyjnych. W takim przypadku dopuszczalne jest potwierdzenie przez niezależnego eksperta poniesienia nakładów inwestycyjnych w wielkości większej niż całkowite planowane nakłady inwestycyjne.
  6. Wskazanie jednostkowego poziomu poniesionych nakładów inwestycyjnych, odniesionych do mocy osiągalnej netto JRM, wyrażonych w zł/MW. Wartość ta powinna być nie mniejsza niż jednostkowy poziom nakładów inwestycyjnych, warunkujący właściwą kwalifikację JRM, określony w parametrach aukcji głównej, o których mowa w art. 32 ust. 1 pkt 4 ustawy, w wyniku której JRM zawarła umowę mocową.

Część 3 – Weryfikacja spełnienia wymagań emisyjnych

1. Przyporządkowanie instalacji, objętych w okresie dostaw pozwoleniem zintegrowanym, do poszczególnych jednostek fizycznych.
2. Przyporządkowanie powiązanych technologicznie obiektów energetycznego spalania, objętych w okresie dostaw wymogami *Dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2010/75/UE z dnia 24 listopada 2010 r. w sprawie emisji przemysłowych* albo *Dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2015/2193 z dnia 25 listopada 2015 r. w sprawie ograniczenia emisji niektórych zanieczyszczeń do powietrza ze średnich obiektów energetycznego spalania* (dalej odpowiednio każda z nich jako „dyrektywa”), do poszczególnych instalacji oraz jednostek fizycznych.
3. W przypadku JRM redukcji zapotrzebowania, w skład których wchodzi co najmniej jedno źródło wytwórcze, należy potwierdzić parametry techniczne wszystkich źródeł wytwórczych wchodzących w skład jednostek fizycznych redukcji zapotrzebowania będących częścią danej JRM redukcji zapotrzebowania oraz spełnienie przez nie wymagań emisyjnych zgodnie z dyrektywą.
4. Dla każdego obiektu energetycznego spalania należy przedstawić opis zawierający co najmniej:

- a) informacje w zakresie decyzji udzielającej pozwolenia zintegrowanego lub innego równoważnego dokumentu, tj. posiadanego pozwolenia zintegrowanego albo innej równoważnej decyzji (wydana decyzja, znajdująca się w obrocie prawnym), w tym w szczególności:
    - numer/znak i datę wydania decyzji,
    - oznaczenie organu wydającego decyzję,
    - oznaczenie podmiotu, któremu wydano decyzję,
    - termin obowiązywania (jeżeli dotyczy),
    - wskazanie powiązanych decyzji administracyjnych, w szczególności zmieniających lub uchylających (jeżeli dotyczy),
  - b) informację, czy decyzja, o której mowa w lit. a) jest zgodna z wymaganiami dyrektywy,
  - c) informacje w zakresie postępowań mogących skutkować zmianą lub uchynieniem decyzji, o której mowa w lit. a), lub uchynieniem udzielonych w jej ramach odstępstw, w tym informacje w zakresie wystąpienia o jej zmianę (jeżeli dotyczy),
  - d) aktualne wielkości emisji i przedstawienie sposobu ich określenia (jeżeli dotyczy),
  - e) wykaz wymogów, w tym limitów emisji określonych w decyzji, o której mowa w lit. a) w okresie dostaw wraz ze wskazaniem ich podstawy prawnej,
  - f) sposób spełnienia wymogów, w tym limitów emisji, o których mowa w lit. e),
  - g) wykaz stosowanych derogacji i odstępstw od wymogów, w tym limitów emisji, o których mowa w dyrektywie wraz z uzasadnieniem i podstawą prawną do ich stosowania (jeżeli dotyczy).
5. Dla każdego obiektu energetycznego spalania należy przedstawić wykaz zastosowanych oraz planowanych do zastosowania, w okresie dostaw, technik ograniczania emisji zanieczyszczeń do powietrza, według listy wymienionej w pkt. 8 OPIS TECHNIK Załącznika do Decyzji Komisji (UE)2017/1442 z dnia 31 lipca 2017 r. ustanawiającej konkluzje dotyczące najlepszych dostępnych technik (BAT) w odniesieniu do dużych obiektów energetycznego spalania zgodnie z *Dyrektywą Parlamentu Europejskiego i Rady 2010/75/UE* (Dz. Urz. UE L 212/1, z 17.8.2017).

Część 4 – Weryfikacja spełnienia wymogów dot. green bonus

1. Sposób wyliczenia oraz wartość wskaźnika emisji CO₂ obliczonego na potrzeby spełnienia green bonus, w tym wskazanie danych przyjętych do obliczeń, zgodnie z pkt. 7.4.2.2. Regulaminu (dla nowych JRM wytwórczych – zgodnie z pkt. 7.4.2.15. ppkt 2.), z zastrzeżeniem, że w odniesieniu do:
  - a) modernizowanej JRM wytwórczej – dane przyjęte do obliczeń powinny obejmować okres roku kalendarzowego poprzedzającego rok złożenia oświadczenia OKM,
  - b) nowej JRM wytwórczej – dane przyjęte do obliczeń powinny obejmować dane prognozowane na pierwszy rok dostaw, zgodnie z najlepszą wiedzą na moment sporządzenia **niezależnej ekspertyzy**.
2. Dla jednostki kogeneracji należy przedstawić:
  - a) rodzaj nośnika ciepła (np. gorąca woda, para wodna),
  - b) w przypadku modernizowanej JRM wytwórczej – obliczenie stosunku ciepła wytworzonego i dostarczonego do systemu ciepłowniczego, w którym nośnikiem ciepła jest gorąca woda w roku kalendarzowym poprzedzającym rok złożenia oświadczenia OKM, do całkowitego ciepła wytworzonego w tej jednostce w roku kalendarzowym poprzedzającym rok złożenia tego oświadczenia,

- c) w przypadku nowej JRM wytwórczej – obliczenie stosunku ciepła planowanego do wytworzenia i dostarczenia do systemu ciepłowniczego, w którym nośnikiem będzie gorąca woda w pierwszym roku dostaw, do całkowitego ciepła planowanego do wytworzenia w tej jednostce w pierwszym roku dostaw. Dane wykorzystane do obliczeń powinny być przyjęte zgodnie z najlepszą wiedzą na moment sporządzenia **niezależnej ekspertyzy**,
  - d) inne obliczenie, niż przedstawione w lit. b i c wskazujące na spełnienie wymogu, o którym mowa w art. 25 ust. 5 pkt. 2 ustawy.
3. Opinia niezależnego eksperta odnośnie spełnienia wymagań dot. green bonus w roku dostaw na podstawie informacji podanych w pkt. 1 i 2.

Część 5 – Metodyka wykonania niezależnej ekspertyzy oraz opis doświadczeń poszczególnych osób sporządzających tę ekspertyzę

1. Metodyka wykonania **niezależnej ekspertyzy**, w tym:
  - a) wykaz dokumentów i materiałów,
  - b) wykaz spotkań i wizji lokalnych,na podstawie których wykonano tę ekspertyzę.
2. Imiona i nazwiska osób sporządzających **niezależną ekspertyzę** lub jej części oraz przyporządkowanie nazw podwykonawców do poszczególnych części, jeśli brali udział w jej sporządzeniu.
3. Opis doświadczeń poszczególnych osób sporządzających **niezależną ekspertyzę** w wykonywaniu analiz o charakterze odpowiadającym zawartości merytorycznej tej ekspertyzy albo jej części.

Część 6 – Podsumowanie i wnioski

1. Wnioski wykonawcy **niezależnej ekspertyzy** sporządzone na podstawie przeprowadzonych analiz.
2. Data sporządzenia **niezależnej ekspertyzy**, podpis w imieniu wykonawcy oraz podpisy osób sporządzających tę ekspertyzę.

Załączniki do niezależnej ekspertyzy:

1. Oświadczenie wykonawcy **niezależnej ekspertyzy**, sporządzone zgodnie z załącznikiem nr 7.7 do Regulaminu.
2. Inne – według potrzeby wykonawcy, niezbędne do sporządzenia **niezależnej ekspertyzy** i potwierdzenia jej treści.